

Tanegység elnevezése, kódszáma:

Történelemtanítás gyakorlata, BMNTÖ12100M
Előadás

Oktató neve:

Kaposi József

Az óra megtartásának helye, ideje:

Qua előadó hétfő 8.30-10.00

Qua előadó hétfő 10.00-11.30

Az előadás célja:

Az előadás célja, hogy a hallgatók elmélyedjenek a történelemtanítást meghatározó tartalmi szabályozókkal. Ennek keretében megismerkedjenek a kerettantervi műfaj sajátosságaival, és a helyi tervezés feltételrendszerével. Cél: hogy sajátítsák el a tanári tervezőmunka jellegzetességeit, a tanórán használható feladattípusok jellemzőit a forrásfeldolgozás különböző formáit. Ismerkedjenek meg azokkal a tanulási módszerekkel, melyek a diszciplináris ismeretek mellett az alkalmazható tudás és a problémamegoldó képesség fejlesztését szolgálják. Legyenek tájékozottak a tantervek és a tankönyvek közötti összefüggésekről és a tankönyvválasztás lehetséges gyakorlati szempontjairól. Továbbá ismerkedjenek meg a szaktárgyi értékelés és ellenőrzés változatos formáival.

Módszerek:

Referátumok tartása, iskolai interjúk készítése történelem tanárokkal; óralátogatások eltérő korcsoportok történelemóráin;

Tematika:

1. szeptember 9. Új kihívások a történelemtanári munkában (Képesítési és Kimeneti Követelmények)
2. szeptember 16. Az Ember és társadalom műveltségterület tartalmi szabályozása
3. szeptember 23. A kerettantervek és a helyi tanterv
4. szeptember 30. Történelem és társadalomismeret állampolgári kompetenciák
5. október 7. Új történelem programok és standardok
6. október 14. Történelem tankönyvek, munkafüzetek, feladatgyűjtemények és internetes anyagok
7. október 21. A fejlesztő feladatok és a multikulturális tartalmak
8. november 4. Tevékenységközpontú és interaktív módszerek I.

9. november 11. Tevékenységek központú és interaktív módszerek II.
10. november 18. A forrásfeldolgozás különböző formái, módszerei (szöveges források)
11. november 25. A forrásfeldolgozás különböző formái, módszerei (térkép, ábra)
12. december 2. Ellenőrző feladatok típusai és alkalmazásuk
13. december 9. A félévi munka értékelése

Követelmény, az értékelés alapjai:

1. A tartalmi szabályozás különböző formáinak, jellemzőinek és szintjeinek ismerete
2. A történelem értelmezés és magyarázatok megértése
3. A különböző típusú források és feldolgozási szempontok ismerete
4. A feladatok tanórai használatának megértése
5. A történelem tankönyvek és taneszközök ismerete
6. Tevékenységközpontú módszerek

Kollokviumi tematika

1. A történelem tantárgy tartalmi szabályozása
2. A NAT és a kerettantervek
3. A történelmi megismerés és gondolkodás kérdései
4. A forrásfeldolgozás
5. A feladatok jellemzői és alkalmazási területei
6. A történelem tankönyvek és taneszközök
7. Az ellenőrzés és értékelés formái
8. Új tananyag-feldolgozási módszerek

Szakirodalom:

Nemzeti Alaptanterv, Magyar Közlöny, 2012. évi 66. szám, Melléklet a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelethez

http://www.kaposijozsef.hu/wp-content/uploads/2012/09/MK_NAT_2012.pdf

Kerettantervek: 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet – 23/2013. (III. 29.) számú EMMI rendelet – 4/2013. (I. 11.) számú EMMI rendelet

<http://kerettanterv.ofi.hu/>

Az érettségi vizsga részletes követelményei (2005)

40/2002 OM rendelet

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0200040.OM

A Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó Forrásközpontú történelem sorozata és a hozzá kapcsolódó anyagok <http://www.ntk.hu>

Tanulmányok:

Kojanitz László: A történelmi gondolkodás fejlesztése, Iskolakultúra 2013/2.

Kinyó László, Molnár Edit Katalin: Történelem és társadalomismeret, állampolgári kompetenciák, In.: Csapó Benő (szerk.): Mérlegen a magyar iskola. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 289-326.

http://www.ntk.hu/c/document_library/get_file?folderId=279536&name=DLFE-25006.pdf

F. Dárdai Ágnes – Kaposi József: A problémaorientált történelemtanítás és a fejlesztő feladatok, OFI 2008 18. oldal (Szerzőtárs: F. Dárdai Ágnes)

<http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&ved=0CDwQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.ofi.hu%2Fkiadvanyaink%2Fkiadvanyaink-konyvesbolt-konyvesbolt%2Fofi-kotetek%2F353-369-pdf&ei=nJQUN5DyNC0BsnygLgI&usq=AFQjCNGEhWlQ9ddO3pGNf8hiB1ax6ViaHg&sig2=tzOvBGnsq3dr76Yn7IVIIQ>

Vajda Barnabás: Forgácsok egy új történelemdidaktikából, In: Vajda Barnabás (2009): Bevezetés a történelemdidaktikába és a történelemmetodikába. Selye János Egyetem, Komárom. 8. fejezet, 77–88.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/12/vajda-barnabas-forgacsok-egy-uj-tortenelemdidaktikabol-i-oratervezes-a-tevekenysegek-operacionalizacioja-es-taxonomiaja-01-04-02/>

Szabó Márta – Kaposi József: Módszerek a források feldolgozásához

<http://www.tortenelemtanitas.hu/2010/05/szabo-marta-%E2%80%93-kaposi-jozsef-modszerek-a-forrasok-feldolgozasahoz/>

Száray Miklós: A térkép szerepe és elemzése a történelemórán,

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2010/05/szaray-miklos-a-terkep-szerepe-es-elemzese-a-tortenelemoran/>

Száray Miklós: Az ábrák szerepe a történelemórán, Módszerver I/1. 8-13. o.

http://www.ntk.hu/c/document_library/get_file?uuid=b583f974-575c-4a0f-a02a-eba7e872b3f4&groupId=10801

Kojanitz László: A kérdésorientált (inquiry based) történelemtanítás összekapcsolása az IKT adta lehetőségekkel, Iskolakultúra 2010/9

<http://epa.oszk.hu/00000/00011/00150/pdf/2010-09.pdf>

Kojanitz László: Új történelmi programok fejlesztése, Új Pedagógiai Szemle 2003 június

<http://epa.oszk.hu/00000/00035/00072/2003-06-mu-Kojanitz-Uj.html>

Kaposi József: Széljegyzetek a történelemtanítás gyakorlatának alakulásáról. Új Pedagógiai Szemle, 2010. 3-4. 24. oldal

http://www.epa.hu/00000/00035/00140/pdf/EPA00035_upsz_2010_3-4_069-092.pdf

Kaposi József: A tankönyv szerepének változásai, Iskolakultúra 2012/12.

<http://www.iskolakultura.hu/ikultura-folyoirat/documents/2012/2012-12.pdf>